

ROMANIA NOUA

Organ de propagandă pentru unirea politică a tuturor Românilor.

PLATA
PENTRU RECLAME
după
INVOIALA
REDACTIA, Strada Sogol No. 39
ADMINISTRATIA
Bul. Alexandru cel Bun, Pasaj
Chişinău,
TELEFON No. 8/33

Abonamente:
1 Lună:
10 Lei sau 4 Ruble.
3 Luni:
25 Lei sau 12 Ruble.
Pentru preţii şi înv.
ţatori: preţul jumătate.

Director: Dr. GHEORGHE GHIBU
Iese în fiecare zi de lucru.
Sub conducerea unui comitet alcătuit din Români din toate ţările.
Prim-Redactor: Dr. Ion Mateiu.

Unirea Pe-al nostru steag

Nu va fi Român pe toată întinderea acestei lumi, pe care să nu-l bucure marele act întâmplat ieri al Unirii Basarabiei cu România.

Pe-al nostru steag e scris unire,
Unire în cuget şi în sîră,
Şi sub marea lui umbră
Vom înfrunta orice lovire.

Acela în lupta grea se teme,
Ce însuşi e răzător.
Iar noi uniţi în orice vreme
Vom fi, vom fi învingători.

Era un drept sfânt al neamului nostru, şi el a luat fiinţă în lăcrimile lui e o dovadă că, oricâte nedreptăţi ar avea să îndure un popor, dreptul lui nu poate pieri; el trebuie să se împlinească la sosirea momentului celui mare.

Am înarmat a noastră mână
Ca să păzim un scump pământ,
Dreptatea e a lui stăpân,
Iar domn e adevărul sfânt.

Şi-n cartea Veşniciei scrie,
Că ţări şi neamuri vor pieri,
Iar scumpa noastră ROMÂNIE
În vezi, în vezi va înflori!

A. Barseanu.

Şedinţa istorică a Unirii în Statul Ţării

RAPORT SPECIAL

În pregătire

Unirea se pregătea încet dar sigur în sufletele Moldovenilor. *Studentii basarabeni* şi un frumos număr de deputaţi şi de miniştri, n'au eruat nici un mijloc bun spre a face ca ideea unirii să încolţască pretutindeni şi să câştige luptători însufleţiţi pentru înfăptuirea ei.

Unirea se pregătea încet dar sigur în sufletele Moldovenilor. *Studentii basarabeni* şi un frumos număr de deputaţi şi de miniştri, n'au eruat nici un mijloc bun spre a face ca ideea unirii să încolţască pretutindeni şi să câştige luptători însufleţiţi pentru înfăptuirea ei.

Redactarea actului de unire.

Blocul moldovenesc, alcătuit din tot ce are mai bun Basarabia, a purces, sub poava d-lui *Const. Stere*, la redactarea actului de unire şi el s'a votat cu unanimitate în şedinţa dela 26 Martie a blocului.

Propunerile guvernului Românici.

D. Alexandru Marghiloman Preşedintele consiliului de miniştri român, sosind la Chişinău în ziua de 26 Martie, prezintă blocului moldovenesc propunerile României privitoare la unire. Ele au fost dezbătute pe larg şi primite în întregime de către blocul moldovenesc. S'a hotărât chemarea Statului Ţării pe ziua de 27 Martie, care să îndeplinească unirea.

Înainte de şedinţă.

Cu toate că şedinţa a fost anunţată abia cu câteva ceasuri înainte, vestea s'a răspândit ca fulgerul prin capitală. O febră neobişnută s'a ivit pînă în toate colţurile. Românii se întrebau emoţionaţi asupra ceasului care avea să le dea prilejul celui mai mari bucurii. Se staforise ora 3 jum. după masă. Prevăzân-

Şedinţa istorică

La ceasurile 4 şi jumătate şeful guvernului României, şi face intrarea în Sala de Şedinţe din strada Sălovaia. Trăsuri fugeau în saltul cailor pe străzile largi, întrecându-se cu viteza numeroaselor automobile ce alergau ca vântul spre Statul Ţării. Sala de şedinţe nu mai cuprindea publicul care sta înghesuit până şi în culoarele întinse ale palatului.

Cuvântarea preşedintelui I. Inculţ.

Domnilor deputaţi,
Primim astăzi în mijlocul nostru un iubit oaspe, pe d. Alexandru Marghiloman, şeful guvernului României (aplauze).

Cuvântarea d-lui Alexandru Marghiloman, şeful Guvernului României.

După înfişirea aplauzelor cu cari este întâmpinat la tribună, d. l. Al. Marghiloman rosteşte următoarea cuvântare:

Şedinţa de azi are să fie o şedinţa istorică atât pentru ţara noastră, cât şi pentru neamul nostru întreg.

De aceea trebuie să punem tot cugetul nostru, toată inima şi tot sufletul nostru ca să eşim cu cinste din clipa aceasta mare.

Să-i potim pe d. prim-ministru al guvernului românesc, ca să ne împărtăşească declaraţiile cu cari a sosit dela fraşii noştri mari.

După înfişirea aplauzelor cu cari este întâmpinat la tribună, d. l. Al. Marghiloman rosteşte următoarea cuvântare:

Domnule preşedinte, Domnilor deputaţi,

Problema mare şi sfântă a reîntririi Basarabiei în sânul patriei mame, care a focalizat în cursul războiului frământările unui partid politic din România, a preocupat necontenit sufletul nostru. Noi am urmărit cu un viu interes dezvoltarea acestui colţ de pământ românesc şi ne-am încredinţat cu multumire că d'n caldul Dumneavoastră patriotizm a ieşit o Basarabie independentă.

Şi când vârtejul primejd os al evenimentelor a început să ameninţe tinărul Stat, conducătorii lui şi-au dat seama că ajutorul nu le poate veni decât din partea României.

Ca un copil cur, care şi îndinde braţele spre mama lui, aşa a alergat Basarabia, cerând scăpare del R mânia. (Aplauze).

Astăzi putem vedea cu toţi rezu tatele binefacătoare ale acestui ajutor sosit la vreme, pentru binele ţării. Ceeace se petrece azi, e roada bogată a sămînţii aruncate în pământ bun. Unirea Basarabiei cu patria-mamă este o necesitate pentru Statul D-voastră. Puteşile Centrale ne-au dat toate asigurările în privinţa Basarabiei. Şi dacă am venit în mijlocul Dumneavoastră, am făcut-o nume spre a-mi da seama de greutatea şi obiectivitatea cari ar mai sta în calea acestui act însemnat.

În convorbirile pe cari le-am avut cu reprezentanţii Moldovenilor şi ai diferitelor fracţiuni de altă naţionalitate, m'am convins că unirea se poate înfăptui fără ca ea să fie în co-trazicere cu autonomia dobândită. Unirea e posibilă, făcând concesii obişnuite locale cari nu se împotrivesc interesele unei Români-mari şi împreună. (Aplauze). Cu toţii am chibzuit asupra acestei mari fapte, şi suntem siguri că ori ce vorbă şi ori ce amănare ar fi păgăbătoare. A trecut ceasul vorbelor; acum e ceasul hotărârilor!

Şi ca să nu rătăcim, cu îmi iau voie să vă citesc propunerile guvernului românesc privitoare la înfăptuirea unirii.

(Acesta propunerile le-am publicat în nu ştiu de ieri al gazetei noastre).

Noi reprezentanţii guvernului român ne retragem, ca afară de prezenţa noastră să discutăm cum dorim, însufleţiţi de un patriotism luminat şi conduşi de credinţa că nu e nici o clipă de pierdut. Sper, că veţi lucra aşa cum cer interesele poporului românesc din Basarabia (aplauze prelungite).

După această cuvântare, d-nul Al. Marghiloman părăseşte sala împreună cu toţi reprezentanţii României.

Înainte ordinii de zi deputatul *Cijovschi* anunţă că blocul moldovenesc a găsit de cuviinţă să aleaga din partea întregii Basarabii ca deputat în Statul Ţării pe d. *Constantin Stere*. După puţin timp s'a dat seama că acesta al g're cu aplauze extraordinare. D-l Stere se urcă pe tribună şi face acest discurs:

Cuvântarea d. C. Stere

În viaţa unui om ca şi în istoria unui popor, nu sînt multe clipe ca a aceste.

În viaţa unui om ca şi în istoria unui popor, nu sînt multe clipe ca a aceste.

Sînt mîndru şi fericit, că mi-ai dat puţin de-a mă înjuza la lupia pentru drepturile şi libertatea Basarabiei al cărui fiu sînt (aplauze).

Infundat în temniţele Siberiei de către un despot, mă întorc astăzi pe pământul ţării mele în strălucirea libertăţii pe care aşi cucerit-o prin sîngele dumneavoastră.

Suntem chemaţi să luăm astăzi o hotărâre istorică — pentru care ne trebuie cuget şi coştinţă curată.

Voinţa de fier a istoriei a pus pe umerii Dumneavoastră o răspundere pe care n'o puteţi înaltura. Nimeni altul decât Dumneavoastră noate şi are dreptul de a vorbi în numele Basarabiei (aplauze).

Noi sîntem chemaţi aici în acel proces elementar, care sfârşă Basililele şi formează o viaţă nouă.

Revoluţia ne-a adus aici şi tot noi vom face revoluţia pentru interesele neamului românesc (aplauze violente).

Ai aprins aici o facie, care a ars toate pergamentele feudale, care a nimicit toate privilegiile de castă, ramanând un popor care s'a întemeiază numai pe ogor şi pe munca intelectuală (aplauze mari).

Dumneavoastră trebuie să duceţi facia şi dincio, pentru darea rea şi nedreptăţile, ca să fiţi sgaratori întregului neam românesc în cea mai grea clipă a istoriei sale (aplauze).

Astăzi noi decretăm drepturile poporului savaeran, de epurările revoluţiei entru României (aplauze).

Vă mulţumesc pentru cinstea ce mi-ai făcut-o. Ea este grea povara pentru mine, dar deşi am trecut în al şesilea deceniu al vieţii mele, totuşi voua porni la lupta cu aceeaşi energie şi credinţă ca şi în tinereţea care nu-a deschis porţile temniţei (ovajii furtunoase).

După ce s'a d. Stere, cerând voe şi prădntelul se adresează cu un apăsător în tuseşte — care deputaţii celorlalte naţionalităţi. A spus următoarele:

În acest moment istoric, care ne-a dat putinţa de a ne hotărî înşine soarta, aş vrea să mă îndrept către aceia, care până ieri au fost stăpâni şi pe cari azi îi primim în sânul nostru.

Declaraţia d-lui Marghiloman nu este o serie de propunerii, oi o declaraţie care arată, cum el a înţeles dorinţele basarabenilor. Eu mă îndrept spre Dumneavoastră ca spre nişte cetăţeni liberi.

Înţeleg că sunt mulţi cari nu-s mulţumiţi cu starea de azi. Dar trebuie să se înalte la nivelul gândirii cetăţenilor.

Se poate oare ca în acest moment gr u România să renunţe şi la istoria sa şi la interesele sale vitale? Dacă România ar renunţa la aceasta, n'ar putea să vă ajute. Starea Basarabiei, în caz dacă România ar renunţa la drepturile sale, ar fi din cele mai grele.

Dar ce poate să se întâmple dacă nu vă veţi uni? Vor veni în numele Basarabiei aceia cari ne au stăpănit până ieri; stăpînirea României va fi nevoită să vorbească cu ei şi lupta aceasta nu va fi a voastră. Dacă s'ar face numai cu acordul boierilor, ce ar ieşi din toate drepturile dobândite prin revoluţie? Cum veţi fi priviţi de urmaşii noştri de copiii voştri şi

copiii copiii voştri, cari vor trebui să trăiască din nou o revoluţie pentru aceea ce a-tărnă acum dela votul vostru?

Un deputat, — şi caracteristică o e us reprezentant al naşunii domitoare până acum, — a spus că în caz dacă Basarabia s'ar uni cu România, inteligenţa rusă va părăsi Basarabia.

Cât de puţin trebuie să fie rosteşte aceste cuvinte. Acest om nu e ca românul, născut şi crescut aici.

Căci, domnilor, aici a fost locul, în care s'a plămădit, s'a născut din suferinţă lacrimi şi luptă poporul nostru. *Noi de aici suntem, n'avem unde să ne ducem şi nin eni n'are drept să ne alungă!*

Domnilor, e datoră voastră să fiţi conducaţi, să nu le stricăm viaţa celor mici, pentru cari răspundeţi Flindău, dacă d-voastră puteţi aştepta ţaranul nu mai poate aştepta. Si cu eagarantaşi că-l veţi lăsa pământul aşa de dorit, rămânând nenţiţi, pe căud unindu-vă puteţi să vă îndepliniţi misiunea până la urmă, dădu-i pământul pe care îl are după dreptate şi pe care îl va avea după legea făcută de Dumneavoastră.

Nu ma pot opri — zice d. Stere — de-a încheia acest apel la limba mea. Mă adresez deci tnalte de toate ca un fiu de ţaran care mi-am petrecut anul copilăriei ca cel mai mult dintre d-voastră. Vă spun: aveţi prilejul să fiţi stăpâni pe ţara aceasta, făcând numai puţin de d-voastră a tăiat în pământul Basarabiei. Gădiţi-vă că nu o vorbă numai de d-voastră, ci şi de copiii cari viu în urmă. Vă vor lerta ei oare, când vor şti, că părinţii lor au dat cu pleforul în dreptul şi fericele copilor nepoşilor şi strănepoşilor lor? Votând unirea, d-voastră votaţi pentru libertatea şi drepturile lor. Ogorul va fi al d-voastră şi unimeni nu vi l va mai putea lua. Nici o băncială să nu vă clatine sufletul. În vcrmarile tolburi de sbucium şi de suferinţă cari s'au abătut ca o neagră şi fioroasă nenorocire peste neamul nostru, s'au făcut greşeli şi păcate multe, cari însă vor fi ispişite.

Dar cea mai mare fărâdelegă ar fi aceea, când munca voastră ar fi ramanea astăzi zadarnică. Căci multe şiruri de vieţi ar trebui să se mai stingă ca să vie iarăşi o clipă ca aceasta.

Ca unul care am luptat o viaţă întreagă pentru drept, suferind ani lungi prin întinerorul temniţelor, am alergat să mi măntui ţara în nevoia ei cea mare. În numele copilor şi ai conştiinţei d-voastră vă spun să vă faceţi datoria ne linitit fără a privi la dreapta ori la stînga ci numai la viitorul urmaşilor.

Căci numai aşa veţi câştiga libertate şi la faţa istoriei pentru păcatele pe cari le-aţi săvârşit (aplauze furtunoase).

Cuvântarea d-lui Stere, rostită în colorit moldovenesc şi în accente de o zguduire dramatică, a făcut o impresie covârşitoare asupra tuturor. Prin glasul lui vorbea înşusul sufletul Basarabiei româneşti.

Mulţi Moldoveni plîngeau iar sala însreagă manifesta minţele întregi într'un elan nemăpomenit.

Citirea declaraţiilor

Preşedintele *Inculţ* pune la ordine zilei declaraţiile blocului moldovenesc şi ale minorităţilor, privitoare la actul unirii. Mai întâi se citeşte prin deputatul *I. Buzdugan* declaraţia blocului moldovenesc, tipărită de noi în numărul de ieri.

Deputatul *Cijovschi* citeşte aceeaşi declaraţie în traducere rusească.

Urmează deputatul *Tiganco* care dă citire declaraţiei fracţiei ţărăneşti, care crede, că acţiunea unirii trebuie să se pronunţe Constituanta, iar unica formă de alianţă între Basarabia şi România, este federaţia.

Reprezentantul Nemţilor, deputatul *Lesch*, declară că după ce ei n'au împertnicire în privinţa unirii asupra căreia s'ar putea pronunţa numai un congres al tuturor Nemţilor din Basarabia, se vad siliţi a se abţine dela votare.

Deputatul *Misircof* declară în numele Bulgarilor, că după ce numai Constituanta are îndreptăţirea să ia o hotărâre într-o chestiune

cu aceasta, ei se abţin dela vot. *Urainenii* fiind de aceeaşi părere se abţin şi ei.

În numele Polonilor deputatul *Dudchivici* rosteşte următoarea vorbire avântată prin care se declară pentru unire.

Cuvântarea d-lui Dudchivici

Mi-e foarte greu, Domnilor, în ziua aceasta mare, care e o sărbătoare nemai pomenită pentru neamul românesc; mi-e foarte greu să vorbesc în limba poporului ce atîia ani a asuprit poporul românesc din Basarabia ca şi poporul meu. Să vorbesc în limba mea. N'aşi înţelege-o Dumneavoastră. În româneşte nu pot să vorbesc, deoarece din nefericire nu ştiu.

M'am ridicat pe această tribună numai ca să arăt bucuria noastră pentru pasul istoric ce-l faceţi, şi prin care realizaţi dreptul popoarelor de a-şi hotărî soarta, realipindu-vă la sânul mamei dela care aţi fost rupţi prin silă o sută şi mai bine de ani. Doresc neamului românesc un viitor frumos, pe care îl merită.

Cuvântarea d-lui *Dudchivici* a fost salutată cu ovajii puternice şi cu strigăte de *Traiască Polonia!*

În numele Ruşilor deputatul *Greuclov* declară, că în chestiunea unirii numai Constituanta poate lua o hotărâre.

După citirea declaraţiilor deputatului *Tiganco* în numele fracţiei ţărăneşti cere o pauză de 10 minute.

În pauză.

Toţi deputaţii şi publicul pe culoare spre a privi aeroplanele româneşti, cari făceau sboruri frumoase deasupra palatului. Miniştrii şi deputaţii se plimă zimbitorii, lumea vorbeşte încetareţore despre actul unirii ce va urma să fie votat peste câteva clipe, tinormea basarabeana radia de bucurie şi de însufleţire. Pe toate feţele strălucia o lumină neobişnuită, care părea că vine din înălţimea binecuvîntată a cerului milostiv. Era lumina sfîntă a dreptăţii dumnezeieşti, care se cobora biruitoare asupra unui popor chinat.

Redeschiderea şedinţii.

Clopoşelul anunţă redeschiderea Deputaţii şi publicul se grăbeşte într-o învalmăşeală spre locurile lor. Cu răsulare oprită, într-o tăcere religioasă, toţi aşteaptă desfăşurarea actului unirii. Măreţia şi sfîinţia lui prefăcuse sala într-o biserică care avea să primească în cântări de slavă solia mîntuirii...

Înainte ordinii de zi deputatul *Vasile Băroa* citeşte în numele lor cinei deputaţi moldoveni din fracţia ţărănească următoarea frumoasă declaraţie:

"Noi o parte din fracţia ţărănească, moldoveni, astăzi în ziua cea mare şi sfîntă pentru neamul nostru, declarăm unirea împreună cu toţi moldovenii din Statul Ţării pentru a înfăptui unirea aşteptată de mulţi ani cu fraşii noştri de un sânge din România."

Bărea, Galişchi, Gălna, Maculipchi şi Herţa.

Acestă declaraţie a stăruit o furtună de aplauze. Ea dovedea limpede, că ţaranii moldoveni dacă sunt povăţuiţi de fruntaşii lor şi nu de străini, ştiu să-şi facă datoria către neam. Urmează la cuvânt deputatul *Diaconovici*, care în numele fracţiei ţărăneşti, cere votare închisă.

Deputatul *I. Buzdugan* susţine propunerea blocului moldovenesc de-a se face votarea pe faţă, zicînd: noi vrem ca ea să fie deschisă, pentru ca să rămăse cunoscut pentru vece numele tuturor care s'au purtat în cea mai mare zi a Basarabiei. *Noi trebuie să arătăm lumii întregi că vrem să fim uniţi nu numai cu mama noastră România ci şi cu fraşii noştri de peste Carpaţi din Transilvania şi Bucovina* (aplauze violente).

Şi azi când ve strălucite soarele nărilor, toţi trebuie să umblăm cu faţa deschisă. Noi trebuie să

strigam în lumea întreagă că vrem unirea cu frații noștri de pretutindena (aplauze puternice).
Președintele pune la nominal modul cum să se facă votarea. Rezultatul:
82 voturi pentru votarea deschisă.
27 voturi în favoarea închisă.
16 abțineri.
În urma acestui rezultat se ridică la cuvânt deputatul Tigancu și declară, cu fracția țărănească se abține de la votarea actului de unire.

Votarea unirii.

Președintele supune votului a doua oară declarația blocului moldovenesc. La apelul nominal se dau răspunsurile în românește și rusește. Lumea a fost plăcut impresionată de câteva răspunsuri surprinzătoare care veneau în faorul unirii. Astfel deputatul Colăra și Stavri erau în fracția țărănească pentru abținere, dar un votat pentru unire. Cel din urmă și a spus credința în noaste cuvinte frumoase: „votez pentru unirea cu țărânii plângeri din România”. Lumea l-a aplaudat cu căldură.
După terminarea votării președintele încheie pronunțând rezultatul:

Pentru unire 86 voturi,
Abțineri: 39,
Contra: 3.
Absenți: 13.

Proclamarea unirii.

În conformitate cu acest rezultat președintele Republicii Moldovenești, declară împlinită unirea Basarabiei cu România.
Deputații și publicul se ridică în picioare, izbucnind în acel elan de bucurie și de însuflețire înălțătoare, care a făcut unirea întru tregi, pecculind pentru totdeauna fericirea Basarabiei întoarsă la sânul mamei sale.

Reintrarea d-lui Al. Marghiloman

Îndată după încetarea manifestăției intră d-nu în Sfatul Țării d. Al. Marghiloman însoțit de tot entourageul său. E primit cu vii aplauze.

Gazeta noastră și Unirea

În vederea actului însemnat care se pregătea, redacția noastră a socotit de cuviință să scoată și cu acest prilej o ediție specială a gazetei. Prin harnicia tipografilor ea a putut fi isprăvită la timp, așa în cât în clipa proclamării Unirii, ediția a fost îndată imprimată printre deputați, cari se învâneau după ea cu vâdită emoție.

În clipa intrării d-lui Al. Marghiloman în incintă, deputatul I. Buzdugan cu ediția specială a gazetei în mână strigă cu voce puternică: „Domnilor, Basarabia s'a unit cu patriamumă!”

Tot acest deputat eitește în fața reprezentanților guvernului românesc rezoluția de unire votată de Sfatul Țării, care e acoperită din nou de aplauze furtivoase.

D-l Inculț poarteste pe d. Al. Marghiloman să ia act de votarea unirii.

A doua cuvântare a d-lui Al. Marghiloman

Domnilor deputați, în numele poporului românesc și al Maiestății Sale Regelui Ferdinand I. cu adâncă emoție și cu falnică mândrie iau act de hotărâre istorică quasi unanima a Sfatului Țării și la rândul meu declar că de azi înainte Basarabia este pentru vecie unită cu România una și nedespărțită (aplauze prelungite).

In aceste clipe mari să ne închinăm cu smerenție în fața geniului rasei noastre, care ne-a îngăduit după o despărțire de un veac și mai bine să ne vedem iarăși uniți la pieptul României.

Să ne închinăm înaintea conducătorilor acestei țări cari consist prin voința lor să devie slujitorii umilii ai neamului românesc.

Să ne unim cu toții inimile și să strigăm împreună și cu cei ce s'au abținut: trăiască România una și nedespărțită (aplauze furtivoase)!

Tot odată în să declar că hotărârea pe care ați adus-o va fi respectată atât în litera cât și în spiritul ei (aplauze îndelungate).

Inchiderea ședinței

După mântuirea cuvântării d-lui Al. Marghiloman, președintele Inculț, mulțumind deputaților pentru înțelepciunea și patriotismul cu care au săvârșit cea mai înaltă faptă din istoria Basarabiei, declară închisă această ședință memorabilă.

Slujba la Mitropolie

Deputații în frunte cu membrii guvernului românesc și urmați de întreg publicul asistent, s'au

duș la Mitropolie, unde arhimandritul Gurie a slujit un scurt Te-Deum în limba noastră.
Rugăciuni calde se înălțau spre cer în fumul de tămâie curată, și genușii se plecau cu umilită și recunoscătoare în fața puterii de sus, care în tainole dreptăți sale vecinice, s'a milostivit spre poporul său credincios dar năpăstuit de toate nedreptățile lumii.

Parada militară

Incheindu-se slujba, președintele guvernului românesc iese în grădina Mitropoliei, și în prezența generalilor și a tuturor deputaților, trece în revistă trupele române și moldovenești cari li primeau cu urale năfârșite. Drapelele sfinte dela Brașov, Iiu, Oituz, Mărașești, Mărăști și Siret străluciau în tainele serii de bucuria care plutea peste Chișinău românesc, ducându-ne cu gândul departe spre țările durerii și visurilor noastre.

Si în clipa aceasta inima noastră plângea...

Plângea de bucurie și de suferință!

Banchetul

Primul ministru român a ținut să întruenească cu prilejul proclamării Unirii pe toți membrii Sfatului Țării precum și pe toate notabilitățile orașului Chișinău la un banchet, care a avut loc Marți seara, la orele 8 1/2, în sala pe Concerte a Casinoului. Au luat parte peste 200 de invitați. În fruntea mesii erau: Primul ministru Al. Marghiloman având la dreapta pe d-l Inculț iar la stânga d-l Dr. Ciuhureanu, apoi d-l ministru de războiu român, general Harjicu (de naștere basarabean), ministrul de războiu moldovan, Brătescu, generalul Istrati, P Halippa vicepreședinte al Sfatului Țării, miniștrii Erlan, Codrean, generalii Rășcanu și Broșteanu.

S'a servit următorul Meniu:

MENU

- Zacuscă variată
- Bulion și Borș
- Salău cu unt, polonez
- Friptură de curcan și miel tânăr
- Salate diverse
- Inghetată
- Fructe
- Ruchiu — Tuică.
- Vin roșu și alb
- Cafea turcească.

Toaste au fost puține, din cauza plecării timpurii la Iași a d-lui Marghiloman.

Cel dintâi a vorbit primul ministru basarabean.

Toastul D-lui Dr. Ciuhureanu

Domnilor, Dați-mi voie să Vă felicit pe toți pentru ziua de 27 Martie, când s'a împlinit visul cel sfânt al Românilor din Basarabia. Această zi a fost de mult așteptată de noi. Pentru unii locuitorii acestei țări ea a venit parte fără a fi dorită, de noi însă ea a fost așteptată cu mult dor. Nu este Români din Basarabia, care să nu fi simțit în sufletul lui că ziua aceasta trebuie să vie. Iată a venit. Sunt fericit că am apucat-o.

Sunt 106 ani de când noi Români din Basarabia am fost ruși și de neamul nostru. Așa de tare am fost despărțiți de el, încât până în începutul războiului am ajuns aproape să ne desnaționalizăm. Când am văzut atunci că România a intrat în războiu alături de Rusia, noi am spus că neamul românesc din Basarabia e pierdut. Iată o Rusie biruitoare noi cu bună seamă că ne-am fi prăpădit. Din Rusia mare n'a mai rămas aproape nimic. Dar din nefericirea Rusiei a răsărit fericirea noastră.

Până la Revoluție, mulți dintre ai noștri nici nu se simțeau Români.

În ajunul revoluției noi n'aveam nimic, de cât o mână de oameni. Astăzi venim cu bucurie țara întreagă reprezentată aici prin Sfatul Țării, care a declarat Unirea Basarabiei cu mama ei, România.

De azi încolo, domnilor și fraților basarabeni, pen-

tru noi începe o viață nouă. Am trăit multă vreme cu Rusia mare, am trăit câteva luni în Republica noastră națională independentă, de acum trăim în Regatul român. Eu cred că nu numai noi începem acum o viață nouă, ci, din clipa în care intrăm în România, întreaga Românie va începe și ea o viață nouă. Noi vom avea de luat multe lucruri bune de acolo, dar vom duce și noi ceva bun întrușia. Noi vom duce în România ideea nouă. În Rusia, unde am trăit până deunăzi, pe lângă multe rele erau și lucruri bune, cu cari noi beam obișnuiți și la cari ținem. Credem că frații de peste Prut nu se vor feri de bi-ri-ri și de visurile noastre.

Am în vedere, domnilor, ideile democratice cari ne stăpănesc pe noi și a căror largă intruchipare în viața întregului nostru neam, ne este idealul.

Statele acum în războiu, vor ieși reînnoite. Ele vor trebui să recunoască că viața pe care au dus-o până acum n'a fost bună și ea trebuie schimbată.

Credem că România, având în sine și Basarabia, ne a scutur și pe noi și va lua ceva și de la noi pentru îmbunătățirea vieții noastre comune.

Și fiindcă de azi înainte suntem cetățeni ai României, în fruntea căreia stă cel mai democratic rege din lume, acela care a făcut depăna dreptate țărănilor, dându-le drepturi și toate moștile Sale, fiindcă a înțeles că țărăni sunt temelia Statului, închin paharul meu în sănătatea Maiestății Sale Regelui Ferdinand și al Austriei Sale Familii.

Toastul primului ministru al Basarabiei a fost primit cu lungi și infocate aplauze; iar la pomnirea numelui M. S. Regelui întreg publicul a făcut lungi ovatii.

Toastul d-lui Marghiloman

Domnii mei,

În România s'a vorbit totdeauna de Români de peste munți și de cei de peste Prut.

Dacă-mi reamintesc clipele crunte ale vieții mele, e ca să fac o mărturisire. Glasul Basarabiei mă înduioșea adânc și ziceam într-un rând, în Senat: Glasul care nu răzbește până la noi, nu este totuș un glas de durere?

Aveam impresia pe atunci că Basarabia își pierde cu totul viața ei națională. Astăzi mărturisesc bucuria mea de a fi văzut că m'am îngelat. V'am văzut la lucru, Domnilor, și m'am bucurat din inimă. Când am văzut tângur Parlament lucrând, când am văzut pe fiecare fracție apărându-și cu îndârjire punctul său de vedere, m'am îndreptat că sunteți un popor matur și chibzuit, care poate să aducă un aflux puternic în țara nouă.

Ridic paharul meu în cinstea Sfatului Țării! El care a făcut ziua de 27 Martie, și-a inserat numele în istoria neamului nostru alături de Divanul Adhoc și de Adunările pregătitoare ale zilei de 24 Ianuarie 1859.

Cuvântarea d-lui Marghiloman a fost ascultată cu viu interes, și a mulțumit pe deplin așteptările deputaților cari s'au îndreptat și pe această cale că idelle lor cele sănătoase vor fi preluate după cuviință în România.

Toastul D-lui Inculț

Domnilor, Noi azi am făcut Unire. Credem că va veni un timp, când vom face o unire și mai mare ca cea de azi.

Noi credem că România a făcut o unire tare. Să vă aduc aminte, Domnilor, cu cine v'ați unit. D-voastră. V'ați unit cu țărani Basa-

rabiei, cari sunt reprezentați în Parlamentul nostru cu 75 %, v-ați unit cu ei sferturi din țară, deci ați făcut o Unire trainică.

Ridic paharul meu pentru toată țărâniea din România de astăzi și din viitor.

Toastul președintelui Statului Țării a stâncit valari de aplauze și ovatii, cari păreau a nu se mai sfârși.

După aceste trei toaste de o însemnătate care trece de aceea a obișnuitelor toaste dela banchete, a mai vorbit deputatul Gijenschi, care a închinat pentru primul democrat din țara noastră română: M. S. Regele Ferdinand, apoi notarul Botez din Chișinău care în numele amicilor săi politici și-a arătat năd-jdea că în Basarabia devenită românescă „ordinea, respectul dreptului și dorințele drepte ale populației vor deveni o realitate”, și că România se poate bizui pe Basarabia în ori e reformă pentru binele țării.

La orele 11 1/2, banchetul s'a încheiat. D-l Marghiloman, după ce și-a luat personal rămas bun dela toți cei de față, a plecat cu înt eaga sa suită la gară, lăsând trenul spre Iași.

Monumentul Unirei

Prin puterea dreptății și a împrejurărilor, Basarabia este în prețua de a primi înbrățisarea mamei Românie! E mult 106 ani de robie și stă până cruda a muscalilor, dar bucuria viitorului ne face să uităm negura apăsării neamului moldovenesc dintre Nistru și Prut.

Pentru aceasta însă e nevoie, să îndepărtăm orice amintire, care trezește durerile noastre din trecut. Ne gândim în primul rând, la statuia Țării din fața Soborului care fără amănare trebuie să fie ridicată din ochii înroșiți de lacrimi ai Moldovenilor răpădiți de tirania țaristă.

Acolo nu mai e locul monumentului răpădii Basarabiei, ci pe piedestalul ei trebuie să se ridice Statuia dragă visurilor noastre, cea a Unirii.

Țarul sugrumător al unui întreg popor, nu poate fi ținut de cât în muzeul Basarabiei, unde va stea ca o mărturie rușinoasă a durerilor noastre.

M. Chilianu

„România Nouă” și Unirea

Gazeta noastră, care și-a pus ca program lupta pentru unirea tuturor țărilor locuite de Români, își arată nemărginita ei bucurie pentru unirea Basarabiei cu țara mamă. Ea vede realizată o parte a programului ei de luptă

Sunt soldat, nu muscal!

Soldatii moldoveni își ziceau până acum muscali.

Azi dimineață întâlnind pe stradă un soldat moldovan, care se uita cu ochii în lacrimi la steagurile românești de pe Bulevardul Alexandru cel Bun, l-am întrebat:

— Ei, cum te simți în România Nouă? Ce zic muscalii Dvoastră de unirea Basarabiei cu țara-mamă?

„Muscalul” s'a uitat urât la mine și mi-a răspuns:

— Nus muscal, Domnule, sunt soldat!

I-am strâns frățeste mâna soldatului moldovan al Regelui Ferdinand, zicându-i: Să ne fie de bine Unirea!

Trecător.

ȘE VINDE cal ofiteresc de sânge nobil, bine dressat. Se poate vedea zilnic între orele 3 și 5 după prânz. Strada Fedorova 45.

Chișinăul în haine de sărbătoare

Pe toate ulițele orașului nostru flutură mândru tricolorul nostru.

Sute de steaguri românești împodobesc capitala moldovenească a Basarabiei unite. Moldovenii caută cu bucurie spre ele. Multora li se pare încă totul un vis. A fost atât de adânc întunecat de 106 ani, încât parcă nu le vine a crede că poate fi adevărat ceea ce s'a întâmplat la 27 Martie. Și totuș e adevărat; visul cu care au adormit părinții noștri s'a împlinit: Basarabia e la sânul mamei ei.

Dela universitatea populară

Luni 26 Martie.

I. D-l Munteanu-Rămnice: Istoria culturii românești.

Vlah în provinciile romane din Sudul Dunării înseamnă popoare supuse, romanizate. Un scriitor grec Constantin Porfirogenitul amintește că în partea de miază-noapte a peninsulei Balcanice locuiesc Romani. La 976 un alt scriitor grec ne numește Vlahi. Pe la 1100 un anume Nestor, scriitor rus, spune, că Ungurii în trecerea lor prin țara nordice ale Mării Negre întâmpinau o cutăți, din pricina Slavilor și a Vlahilor. Chiar cele mai vechi cronici ungurești vorbesc de Vlahi.

Neamurile streine au simțit, că suntem înrușiat cu popoarele latine, de aceea ne numesc pe toți latini cam într-un fel.

De unde am avut noi cele dintâi întocmiri politice? Dela Romani ne-au rămas puține. La început aveam o organizație simplă. În fruntea mai multor sate stătea un jude, în fruntea mai multor județe stătea un cnez, urmau apoi voievozii. Cum s'a ajuns dela voievozi la Domn?

După ce voievozii întemeiază cele două Principate, au voit să și câștige neamul, depunând la față de crail unguri, și când încercarea aceasta li-a reușit, ei și-au zis Domni, adică a toate stăpânitor, neamul. Basarabii după ce învinge pe Carol Robert se numește „Domn a toată țara Românească”, iar urm și l său își zice „Domn a toată țara Românească”. La fel parca și voievozii din Moldova.

D-l Dr. Iancu Nistor, Istoria națională: Răpirea Basarabiei.

Find la ordinea zilei problema cea mai mare pentru Basarabia, unirea, reînnoirea ei în sânul Țării mame. D-l Nistor face o comunicare foarte interesantă despre răpirea acum 106 ani a acestei provincii românești de imperiul Țarilor.

Principatele românești formau în trecut punctul de atingere între cele 3 mari împărății: Austria, Rusia și Turcia. Puterile mari, când aveau nevoie se foloseau de noi după bunul lor plac. Turcii ne ocupa mai întâi, dar ni se lăsa o largă autonomie.

În veacul al 18-lea încep Rușii a-și întoarce în mod serios privirile spre Constantinopol și încep luptele cu Turcii pentru a-și izgoni din Balcani.

Petru cel Mare, apoi urmașii lui poartă în continuu lupte cu Turcii... La 1792 Rușii în urma unei convenții încheiate cu Poarta pun stăpânire pe ținutul dintre Nipru și Bug, ajung deci în nemijlocita apăsare a Moldovei. Nistrul nu mai era departe. La 1809 țarul Alexandru I—înjeles cu Napoleon—pornește din nou războiu contra împărăției otomane. Vestitul general Kutusov, în fruntea unei numeroase armate, în nouă luni de zile ocupa tot pământul Țării: Românești, pe care începuse a le socoti de gubernii rusești. Armata rusă pradă și despoila biata populație îngrozită, ducând-o la sapa de lemn. Nu mai rămăsesse de cât umbra spinului în usa creștinului.

Când un boier de inimă și îndrăzneț a adus la cunoștință generalului starea tristă în care se afla populația, arătând urgia și jaful săvârșit de trupele muscalilor și spundând că nimic nu-i mai rămas României, decât acara săracie Kutusov, înasul general, a zis că l-au mai rămas ochii, cu care poate plânge.

Mai mulți ani ținu ocupația rusească. În sfârșit se încheie un armistițiu și începură tratativele de pace, în cursul cărora Rușii s'au folosit de toate mijloacele ca să răpească cât mai mult din Țările Românești. Napoleon în timp, în acesta amenințarea Rusia. Kutusov se grăbește cu pacea, Turcii li cedază Basarabia. Dacă Turcii ar fi avut diplomați mai buni, dacă s'ar fi putut înțelege la timp cu Napoleon, Basarabia n'ar fi fost pierdută.

Un ascultător.

ȘTIRILE ZILEI

Ministrul de Externe Poli van bolnav. Cei cari, după o lungă absență, l-am văzut pe d. Pelivan luând parte la istorica ședință a Unirii, vor afla cu plăcere de rău că d-sa s'a îmbolnăvit greu cu acest prilej și că a trebuit să fie transportat la Iași spre a fi supus unei operații.

Dorim vrednicului fruntaș basarabean grabnică însănătoșare.

Maestrul Enescu și Basarabia. D-l Enescu, care ne-a făcut cinstea de a ne vizita în cursul zilei de astăzi la redacția ziarului, și-a arătat nespusa bucurie pentru fericirea de a fi fost de față la proclamarea Unirii Basarabiei cu România.

Așa de mult am îndrăgît această țară — ni-a zis maestrul, încât o să viu încurând iarăși, pentru a da concerte la Bălți, la Soroca și ori unde m'ar chema cineva. Aș fi fericit dacă aș putea ajuta din venitul Concertelor orice fel de operă națională sau de bine-facere.

Plecarea d-lui general Broșteanu. Aseară cu un tren special a plecat spre Iași d-l general Broșteanu ale cărui merite pentru Basarabia sunt îndobște cunoscut. Nimeni nu va putea uita cât datorește această țară d-lui general, care a scăpat-o din mâinile bolșevicilor și pregătindu-i un viitor frumos.

Deodată cu simțimintele noastre de mulțumire ne exprimăm cu prilejul plecării d-sale dintre noi și urarea ca bunul Dumnezeu să-i ajute spre a putea fi de folos patriei și neamului

„Moldova Militară” organul oficial al Ministerului de războiu din Basarabia, în numărit sau prim, apărut ieri, publică diferite ordine și dispoziții ce privesc armata moldovenească, întocma ca Monitorul Oastei române.

Insemnămintre acestea ordinarul care spune că ofițerii și gradele din armata moldovenească și română, sunt dator a se saluta între ei.

Cuvinto despre Basarabeni.

În revista „Viitorul Țării”, din Bacău, cetim aceste frumoase cuvinte despre Basarabeni, scrise de părintele D. Lungulescu:

„Frații Basarabeni se încalcesc la locul dragostei de sânge și credință al aceluia, de cari viitorul viemlor și Iacomia păcărea și fărâmică i-a desprărit de peste un veac. Apostolii vrednici d-trecutul glorios al neamului nostru, și au dat mâna, s'au îmbrățisat: Cei de dincoace cu cei de dincolo de Prut și-au contopit simțimintele. Lanțurile robieii sullești au început să căză, încuierile conștiinței de neam au început a se zdrobi. Lumina se mărește, calea se deschide, izbândă s'a apropiat.”

Pentru cei ce au privit cu atâta dragoste peste Prut, unirea de ieri le aduce bucuria așteptată și binecuvântată.

Fial povestitorului I. Creangă.

În spitalul Sf. Spiridon din Iași se află greu bolnav colonelul Creangă, Iul marelui nostru povestitor Ion Creangă, atât de gustat de Români basarabeni.

M. S. Regele României, însoțit de dl. Simion Mehedinți, ministrul instrucțiunii publice, va pleca pe valea Otuzului, în Carpați, unde armata română timp de un an a dat cele mai crâncene lupte.

Ministrul de comunicații ia măsuri pentru regularea circulației vapoarelor de pe Nistru. Chestia aceasta trebuie rezolvită cât mai de grabă, în interesul economic al României.

Ce însemnează Mureș? Bătrânul rege al Belgiei, Leopold al II-lea, zicea acum cincizeci de ani: O țară nu e niciodată mică atunci, când e scaldată de apele Mării.

Opera de ajutorare a M. S. Reginei. „Monitorul Oficial” publică darea de seamă a serviciului de ajutorare, înființat de M. S. Regina Maria a României. Din acest raport poate vedea oricine munta jertfitoare, care a condus-o cea mai sublimă dintre Regine, pentru alinarea suferințelor unei țări în nenorocirea ei.

„Liga Culturală” în parlamentul unguresc. Vorbind despre naționalități în parlamentul din Budapesta, ministrul Vászonyi a spus că Români din Ardeal au fost atâta foarte mult de „Liga Culturală” din București. Răspundând acestei invinuiri dl. N. Iorga, care a fost atâta vreme secretar la acea instituție culturală, spune printre altele: „La ușa Ligei n'a bătut nici un om politic din Ardeal, cum de pe pragul ei n'a plecat nici un agent de provocare.”

Cele din urmă știri

America latină pentru Aliați

Republicile latine ale Americii au trimis de curând cu ajutor Franței o sută de milioane, adunate prin subscripție publică. Fiecare republică mai întrefine un număr de spitale și fronturi franceze. Acum se vorbește despre o unire economică a tuturor republicilor latine din America, sub protecția Aliaților.

Ajutorul Statelor-Unite

Din Washington se anunță: Se constată o grabă mare în trimiteria neîntârziată a trupelor americane pe frontul francez, în urma hotărârii d-lui Wilson de a pune toate resursele militare ale Statelor Unite la dispoziția Aliaților, pentru a le întrebunța împotriva Germanilor.

Urmărirea generalului Șerbacov

Ministrul de războiu ucrainian a pus în urmărire pe generalul Șerbacov, fostul comandant al armatei ruse de pe frontul român. Vina lui este că a împiedecat, pe cât a putut, dezertarea Rașilor de pe front, atunci când pacea lucă nu era încheiată. Generalul Șerbacov se află acum în Iași și, ca un militar care și-a făcut datoria, este pus sub protecția statului român.

Socialiștii francezi și ofensiva germană

Deputatul socialist din Paris, Marcel Cochin, a făcut declarații însemnate în ce privește ofensiva germană. El spune: Pentru Francezii nu e a'ta preocupare, decât apărarea națională. Voim pacea, însă o vom națională. Astăzi avem o singură datorie să ne apărăm. Ținem să rămânem la postul nostru și, cu oare care bun francez, sa facem față pericolului ce ne amenință.

Erzerum cucerit de Armeni

După plecarea ostilor rusești de pe frontul caucazian, s'au alăturat corpuri de voluntari armeni, cari lupta mai departe împotriva Turcilor pentru neamul armenilor. Acești voluntari au recucerit zilele trecute ținutul Erzerum dela Turci, intrând și în capitala țării lor.

Turcii ratifică pacea

Nauon. — Camera turcească a imputerincit guvernul sa semneze tratatul de pace cu Rusia și Ucraina. Ministrul de externe Halil Bey a protestat în mod sărbătoresc împotriva ocupării Egiptului de către Englezi, în numele dreptului internațional și al libertății mărilor...

Magazin din struguri și din prune cu zahăr în cutii, de timbrei a 8 kg., cu prețul 2.50 ruble funta, se vinde cu în funta la Magazinul Fiehan, Alexandrovacina 104, sau Nicolaevscaia 146 1-5

Doctor-Dentistă Moldovancă

Minchiveici Savelieff născută ȘAPTEFRĂȚI

Oferă serviciile sale D-lor ofițeri și funcțion